



Rengöring med omsorg

*IIHs vägvisare till
miljöanpassade
inköp*

iih

BRANSCHFÖRENINGEN FÖR INDUSTRIELL
OCH INSTITUTIONELL HYGIEN

Rengöring är miljöarbete

Göra rent är att förbättra miljön. Tvätta, städa, diska och hålla smutsen borta – allt handlar om att skapa bra arbets- och livsmiljö, hygien-säker miljö i t ex kök och sjukhus, att minska slitage och korrosion.

Företagen som levererar produkter för industriell och institutionell hygien är i miljöbranschen.

Idag gäller helhetssyn. En miljöförbättring på ett ställe får inte innebära att miljöproblem flyttas till ett annat ställe – att ett miljöproblem inomhus görs om till ett yttre miljöproblem, eller att ett kemiskt miljöproblem omvandlas till ett arbetsmiljöproblem.

För den som köper in produkter för rengöring, disk och tvätt innebär helhetssynen att besluten blir mer komplexa. Fler faktorer måste vägas in när kunskaperna på miljöområdet växer. Omfattande information och kunskaper krävs för att fatta bästa beslut.

Produktutvecklare och tillverkare måste ta fram produkter som möter ett brett spektrum av krav på funktion, ekonomi, hälsa och miljö. Hård konkurrens och stora satsningar på forskning och utveckling accelererar framstegen för effektiva och mer miljöanpassade produkter.

Samtidigt växer behovet att utbyta information mellan leverantörer, inköpare och användare. Den här skriften vill stimulera och stötta den nödvändiga dialogen mellan olika parter. Här redovisas inte bara IIH-företagens grundsyn och framsteg på miljöområdet. Här ges också konkret handledning för den miljömedvetne.

Första kravet på din leverantör

Ett enkelt sätt att säkra grundkraven på miljöanpassade inköp är att ta in produkter från leverantörer som är anslutna till IIH – Branschföreningen för Industriell och Institutionell Hygien.

Medlemskap i IIH markerar bl a leverantörens engagemang i miljöfrågor. IIHs miljöpolicy pekar ut färdriktningen. Användning av hälso- och miljöfarliga ämnen begränsas genom överenskommelser mellan IIH-företagen. Enhetliga miljödeklarationer och varuinformationsblad ger klara besked och underlättar överblick och jämförelser. Samverkan och informationsutbyte inom IIH stimulerar miljöanpassning och grundar för långsiktiga, hållbara lösningar.

Att vara med i IIH markerar viljan att konstruktivt ta ansvar för miljön – vilket speglas i IIHs miljöpolicy.

De flesta företag av betydelse i branschen – större liksom mindre – är medlemmar i IIH.

Bocka av för miljön

Helhetssyn på miljö rymmer fler och fler faktorer. Produkternas hela livscyklar har betydelse inklusive grenverk av sidoeffekter. Att jämföra olika typer av miljöeffekter är komplicerat. Lägg därtill kraven på funktion, säkerhet, ekonomi, ergotomi... Samtidigt ska överblicken bevaras – att se skogen och inte bara enskilda träd.

För att se miljöhelheten gäller också att se till mer än bara själva användningen. Hur framgångsrikt har leverantören miljöanpassat tillverkning och förpackning? Sker transport och lagring på ett miljömässigt ansvarsfullt sätt?

Miljödeklaration

IIH-företagens Miljödeklaration täcker relevanta frågor kring miljö – både när det gäller företag och produkter. Miljödeklarationen fungerar som en checklista som vägleder den som vill göra miljöinriktat val av leverantörer och produkter och därigenom ta ett vidgat miljöansvar. Miljödeklarationen har utformats efter samråd med landsting, kommuner och myndigheter.

Lasternas summa: Värme + kemikalier + mekanisk kraft + tid

Insatsen av fyra komponenter tillsammans avgör rengöringsresultatet: Kemikalier, värme, mekanisk kraft, tid. Minskas en komponent behövs kompensation på en eller fler andra. Ökas en komponent kan det sparas på de övriga. Alla fyra komponenterna kan belasta miljön, om än på olika sätt. Att se till helheten, att avväga de olika faktorerna och deras inverkan på miljö, hälsa och ekonomi, är nödvändigt för att fatta kloka beslut när det gäller rengöring. Leverantörerna har kommit långt när det gäller att utveckla produkter, maskiner, metoder och sevice som ger miljömässigt optimala kombinationer av värme, kemikalier, mekanisk kraft och tid.



Mindre av en bit kräver mer av de övriga. Den s k Zinns cirkel visar sambanden mellan olika faktorer vid rengöring.

Mer punkter att checka av

Förutom att gå igenom miljödeklarationer finns ytterligare punkter att checka av. Här följer några exempel. I varje situation tillkommer punkter som är högst relevanta:

- Se över kunskapsnivån bland dem som upphandlar, hanterar och använder rengöringsprodukter. Behövs mer information och utbildning?
- Används de effektivaste metoderna? Tillämpas senaste kunskap och beprövad erfarenhet – eller rullar det på i gamla spår?
- Vad görs för att förebygga nedsmutsning och behov av rengöring?
- Är tillverkningen av produkterna miljöanpassad?
- Hur säkrar leverantören miljömässigt ansvarsfull distribution?

Klara besked visar rätt

Rätt produkt i rätt mängd på rätt plats och med användning av rätt metod. Det är grundreceptet för miljöanpassad, säker, hälsosam, effektiv och ekonomisk rengöring. Men vad är **rätt**? Det är lätt att säga "rätt", svårare att finna vägen till det rätta.

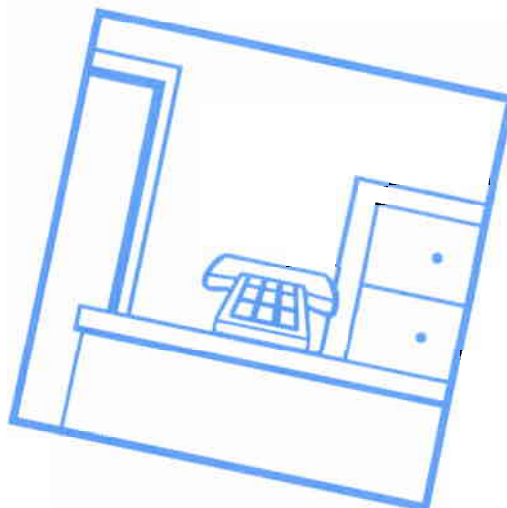
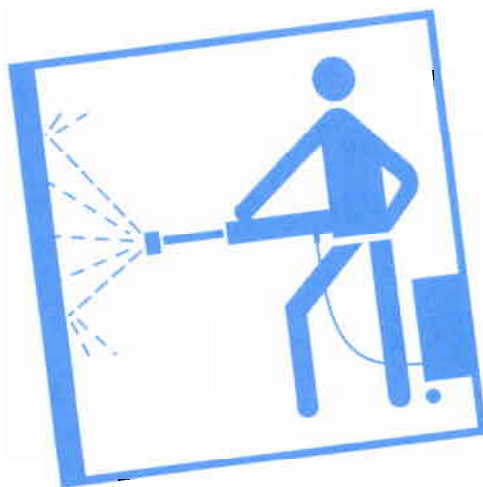
Klar, komplett, begriplig och lättillgänglig information är förutsättning för optimalt val av produkter och metoder. Bara så kan en professionell analys och bedömning göras. Grundförutsättning för en professionell bedömning är att ha klart för sig vilka resultat som ska uppnås. Hur rent ska det vara? Först efter att ha besvarat den frågan är det lönt att diskutera vägen till målet.

För att finna bästa vägen till målet gäller det att få tillgång till relevant information. **Miljödeklaration** och **varuinformationsblad** är viktiga källor för miljöinformation. Hos leverantörerna finns specialkunskaper och stor erfarenhet som kan vägleda. **Dialog med leverantören** är ofta en genväg till miljömässigt klokt produktval.

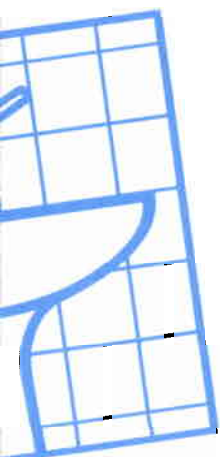
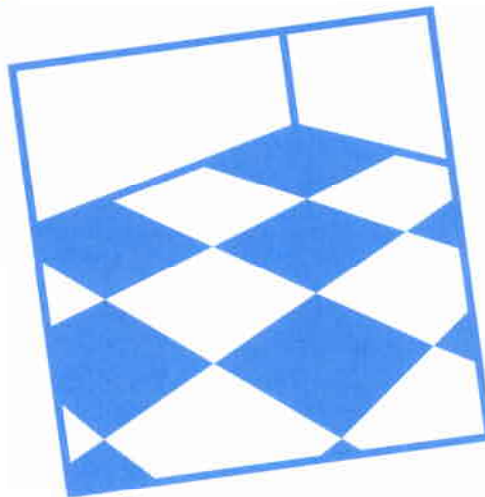
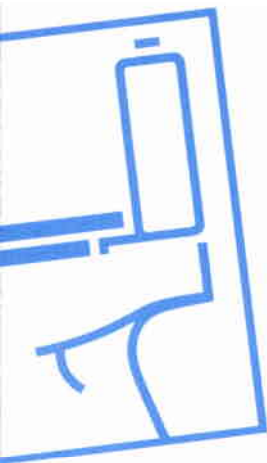
Varuinformationsblad hjälper

Varuinformationsblad är hjälpmedel för att hantera kemiska produkter rätt. Arbetsgivaren ansvarar för att kemiska produkter handhas korrekt på en arbetsplats. Kemikalieinspektionen föreskriver att varuinformationsblad lämnas för hälso- eller miljöfarliga produkter för yrkesmässigt bruk. IIH-företagen går längre och har även informationsblad för produkter där myndigheten inte kräver det, t ex för hygienprodukter.

Enhetlig, tydlig och utförlig information – med särskild inriktning på miljö och hälsa – är resultatet av att företagen i IIH tillsammans skapat riktlinjer för hur myndigheternas anvisningar för varuinformation tolkas.



t väg



Piktogram: Vägmarken för användare

Gör si, gör så, pass upp! Liksom vägmärkenas besked till bilförare ger piktogram klara upplysningar om hur rengöringsprodukter används rätt. Piktogram, bildtecken, beskriver utan ord var och hur produkter ska användas. Språkneutral information på förpackningar blir allt viktigare när arbetskraft och varor rör sig allt mer över gränserna. Dessutom finns texter alltid på svenska på rengöringsprodukter som säljs i Sverige. Piktogram som IIH-företagen använder har utvecklats i europeiskt samarbete. (En informationsfolder och plansch om piktogrammen kan du få från din IIH-leverantör)

Miljömärkning mest för konsumenter

De system för miljömärkning som finns har i första hand utvecklats för konsumentprodukter. Miljömärkena har dock på senare tid ökat i betydelse som kriterium för professionell användning.

För den professionelle inköparen ger varuinformationsbladen relevant information som gör det möjligt att göra en egen kvalificerad bedömning av miljöeffekterna. Miljömärkena markerar inga klara gränser för vad som är verkligt miljöanpassat och inte.

Miljöbarometern ökar trycket

I tåten eller långt bak i klungan? IIHs miljöbarometer ger besked, stimulerar och vägleder medlemsföretagen i miljöarbetet: En variant av "benchmarking".

Medlemsföretagen rapporterar framsteg i miljöarbetet till IIH: Miljöpolicy, miljöstyrning, miljöansvarig, miljömärkning, förpackningar... Det är några teman som miljöbarometern tar upp.

Miljöbarometern visar hur IIH-företagen tillsammans vinner mark på miljöområdet. Barometern vägleder också IIH om speciella behov av utbildning och information.

Fler steg på vägen till ökad miljöanpassning

IIH och dess medlemsföretag verkar på flera fronter för att bättre miljöanpassa metoder, produkter och verksamheter.

Leverantörerna gör jobbet

Lagar, regler och miljökrav i alla ära – men det är företagen, leverantörerna, som ser till att nya miljöanpassade produkter utvecklas och tillverkas. Hård konkurrens, dialog med kunder och informationsutbyte företag emellan flyttar ständigt fram positionerna i miljöarbetet.

Lätt nedbrytbara tensider, nya miljöanpassade råvaror, mer koncentrerade produkter, mindre mängd förpackningsmaterial, effektivare blandningar, metoder, maskiner och redskap. Det är några exempel på miljöframsteg.

Nytt liv för tomma förpackningar

Tomma förpackningar ska återfyllas eller återvinnas. Leverantörerna ansvarar för att förpackningarna tas om hand. IIH har aktivt medverkat för att bygga upp det s k REPA-systemet för återvinning av förpackningar, där olika materialslag tas om hand av olika s k materialbolag. Genom anslutning till REPA fullgör IIH-företag sitt producentansvar för förpackningar. Företag som står utanför REPA-systemet måste visa att de på annat sätt ser till att tömda förpackningar tas korrekt om hand.

Miljöarbetsfråga för IIH

IIHs miljöpolicy klarlägger hur IIH och medlemsföretagen gemensamt arbetar för miljöanpassad rengöring. IIHs miljömål är att minska eller förebygga negativ miljöpåverkan från branschens produkter och deras förpackningar. Fyra punkter belyser hur IIH arbetar för detta genom att:

- Bevaka och informera medlemsföretagen om lagar och regler – nuvarande och kommande.
- I samarbete med medlemsföretagen arbeta offensivt och proaktivt: ligga före lagar och krav – genom t ex frivilliga branschöverenskommelser.
- Finna långsiktiga lösningar i samarbete och samverka med bl a myndigheter, andra branscher och internationella organ.
- Utbilda och informera för att öka kunskaperna om rengöringsprodukters faktiska miljöpåverkan. Så får kunderna bästa underlag för miljömässigt kloka beslut.

Är dina leverantörer med i IIH?

Aktuella besked om vilka som är medlemmar i IIH får du enklast direkt från IIHs kansli. Faxa, e-posta, skriv eller ring.



BRANSCHFÖRENINGEN FÖR INDUSTRIELL
OCH INSTITUTIONELL HYGIEN

Vi byter adress från 15 juli 2001:

IIH

Box 5501, 114 85 Stockholm
Besöksadress: Storgatan 19
Telefon: 08-783 82 40
Fax: 08-783 82 38